

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad d.d. 25 juni 2025

Portefeuillehouder: Pier Prins
Beleidsveld: Projectenbureau
Zaaknummer: 1007951

Onderwerp: Investeringsbesluit Ekenstein

Korte samenvatting

De gemeente heeft in 2024-25, in samenwerking met verschillende stakeholders gewerkt aan een plan voor toekomstbestendig maken van Landgoed Ekenstein. Voor de Roodbaardtuin en het Parkbos (fase 1) zijn die plannen verder uitgewerkt en is een subsidie van 1,5 miljoen euro van de Provincie Groningen toegekend. We vragen de raad om de benodigde investering voor de uitvoering van dat deel nu beschikbaar te stellen.

Aan de raad

Voorstel

1. De Gemeenteraad besluit 3 miljoen beschikbaar te stellen en het project voor Fase 1 te dekken uit:
 - o 1,5 miljoen vanuit de Subsidie 'Erfgoedpanden in een Gebiedsaanpak van de Provincie'
 - o 0,9 Miljoen NPG projecten; waaronder Natuurlijk Spelen, Ekenstein en Groene Leefomgeving
 - o 0,3 Miljoen uit de "Knelpunten Gevolgen Gaswinning".
 - o 0,3 Miljoen onderhoud en investeringen uit beleids- en beheerplan kapitaalgoederen
2. Bijhorende begrotingswijziging vast te stellen

Aanleiding

Op 21 november 2023 heeft het College van Burgemeesters & Wethouders van de Gemeente Eemsdelta besloten om project Ekenstein voor te dragen voor een provinciale erfgoedsubsidie. Het afgelopen jaar is door Strootman Landschapsarchitecten een Masterplan ontwikkeld dat een totaalbeeld schetst voor het park, samen met betrokken inwoners en belanghebbenden. Betrokken partijen zijn onder andere de Stichting Ekenstein (voorheen Kopgroep), Stichting het Groninger Landschap en vertegenwoordiging van de eigenaar van het hotel. Ook de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit hebben doorlopend positief geadviseerd. Op 18 juni 2024 heeft het College het Masterplan vastgesteld. Het vastgestelde Masterplan is ter kennisgeving bijgevoegd.

Vanwege de snelle subsidiedeadline op 1 december 2024 en relatie met de vastgoedontwikkeling in het park is een fasering aangebracht in het Masterplan. Hierin speelt ook mee dat we het belangrijk vinden dat er in het

park zo snel mogelijk een kwaliteitsimpuls plaatsvindt. Het project is opgedeeld in twee fasen. Fase 1 heeft betrekking op de restauratie en kwaliteitverhogende maatregelen in de Roodbaardtuin en het Parkbos, die in eigendom van de gemeente zijn. Deze maatregelen kunnen op kortere termijn gerealiseerd worden. Fase 2 heeft betrekking op de gronden die in particulier eigendom zijn of daar direct aan grenzen, de ontvangstzone. Het Masterplan biedt een verkenning naar die fase die gebruikt kan worden als basis voor een dialoog met de private partijen en gebruikers van het landgoed.

Fase 1 is in het najaar van 2024 nader uitgewerkt naar een Voorlopig Ontwerp en vormt de basis van de subsidieaanvraag die in november 2024 is gedaan. Dat Voorlopig Ontwerp is ter kennisgeving bijgevoegd. Het ontwerp wordt nu uitgewerkt naar een Definitief Ontwerp inclusief ramingen, beheer en onderhoud. De Provincie Groningen heeft ons op 26 februari 2025 subsidie verleend vanuit de subsidieregeling 'Erfgoedpanden in een gebiedsaanpak'.

Beoogd effect

We kunnen met de middelen uit de subsidie, aangevuld met de cofinanciering naar verwachting de beoogde werkzaamheden voeren zoals het restaureren van de Roodbaardtuin, en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit in het Parkbos. In de Roodbaardtuin ligt de nadruk op de restauratie van de Roodbaardtuin naar de ontwerpprincipes van Lucas Pieter Roodbaard met historische zichtlijnen, slingerende paden, waterpartijen en groenstructuren. In het parkbos wordt een kwaliteitsimpuls gerealiseerd gericht op het toekomstbestendig maken van het bos en het versterken van de recreatie, belevingswaarde en biodiversiteit. Maatregelen zijn onder andere: het plaatsen van nieuwe bruggen, herstellen van de paden, diverse groenwerkzaamheden en plaatsen van een nieuw modern speelelement.

Argumenten

1. Het Masterplan en Voorlopig Ontwerp zijn in een zorgvuldig proces ontwikkeld en vormen een goede basis voor een toekomstbestendig Ekenstein met aandacht voor erfgoed, recreatie en ecologie.
 - 1a. Een werkgroep van verschillende belanghebbenden waaronder Stichting Het Groninger Landschap, Stichting Ekenstein i.o. en vertegenwoordiging van de eigenaar hebben meegedacht in de ontwikkeling van het Masterplan en het Voorlopig Ontwerp van fase 1.
 - 1b. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit hebben doorlopend geadviseerd over de plannen en zijn positief over het Voorlopig Ontwerp.
2. De subsidie en beschikbare cofinanciering sluiten aan op de plannen voor fase 1 en zijn naar verwachting voldoende om de maatregelen uit fase 1 uit te voeren.
3. Landgoed Ekenstein is een bijzondere en met name geliefde plek voor inwoners en maakt onderdeel uit van de lokale identiteit. Samen met borg Rusthoven en de steenfabriek is Ekenstein een cultuurhistorisch hoogtepunt langs het Damsterdiep. Vanwege de identiteit, is het van groot belang om deze historische parel te behouden en in weer ere te herstellen Dit brengt een enorme meerwaarde voor de gemeente en de inwoners.

Kanttelingen

Om het Masterplan in zijn geheel te kunnen uitvoeren is een nadere uitwerking voor fase 2 nodig. Voor deze fase zijn nog geen middelen.

Het voorlopig ontwerp wordt nog verder uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp waarna de ramingen en het beheerplan ook definitief worden gemaakt.

Aanpak/uitvoering

Als uw gemeenteraad de middelen beschikbaar stelt aan het project kunnen we de ontwerpen verder uitwerken en starten met de planfase voor Fase 1. In 2026 hopen we dan te starten met de uitvoering.

Ook hopen we in overleg met de eigenaar verder te kunnen werken aan een ontwerp voor het rest van het park, Fase 2, op basis van de verkenning in het Masterplan. De subsidie en reeds beschikbare middelen zijn onvoldoende om het gehele plan uit te kunnen voeren en Fase 2 te financieren. De gemeentelijke projectgroep werkt hierin samen met verschillende lokale stakeholders.

Rol en bevoegdheid raad

De raad is bevoegd om het besluit te nemen over de investering en benodigde begrotingswijziging.

Financiën

Voor uitvoering van het project Ekenstein fase 1 zijn naar verwachting geen extra middelen van de gemeente benodigd. Het totale project bedraagt een krediet van 3 miljoen. Voor de investering krijgen we van derden onderstaande bijdragen binnen:

- 1,5 miljoen de Subsidie 'Erfgoedpanden in een Gebiedsaanpak van de Provincie Groningen'
- 0,4 miljoen NPG project Natuurlijk Spelen
- 0,4 miljoen NPG project Ekenstein
- 0,1 miljoen NPG project groene leefomgeving
- 0,3 miljoen knelpunten gevolgen gaswinning

Hierdoor is de netto-investering € 300.000. De investering wordt in 40 jaar afgeschreven. De kapitaallasten bedragen bij een rente van 2,25% totaal € 14.250. De kapitaallasten worden gedekt binnen het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie. Deze structurele lasten kunnen worden gedekt doordat een tweetal investeringen voor Grachten en vijvers niet meer worden uitgevoerd.

Uitgaven	In euro's	Inkomsten	
Ontwerp- en architectskosten	€ 250.000	NPG Ekenstein	€ 400.000
Onderzoek en Voorbereiding	€ 250.000	NPG Natuurlijk Spelen	€ 400.000
Roodbaardtuint	€ 700.000	NPG Groene Klimaatbestendige Leefomgeving	€ 100.000
Parkbos	€ 950.000	Knelpunten AdB	€ 300.000
Waterwerkzaamheden (1b)	€ 850.000	Subsidie Provincie Erfgoed in een gebiedsaanpak	€ 1.500.000
Totaal	€ 3.000.000		€ 2.700.000

Participatie

Voor het ontwikkelen van het Masterplan is uitvoerig gesproken met gebruikers en belanghebbenden. Er is een Denktank gevormd van belanghebbenden en betrokkenen die actief en doorlopend hebben meegedacht in het ontwerpproces. Zij worden ook betrokken bij de nadere uitwerking en uitvoering. De Adviesgroep Beperking Eemsdelta heeft geadviseerd over de toegankelijkheid van het park.

Communicatie

Er is een aantal malen gepubliceerd over het project in de Eemsbode. Na het besluit van de Provincie om subsidie toe te kennen is een persbericht verspreid.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Ben Visser
Burgemeester

Klaas van der Wal
Secretaris

Bijlage(n)

- 1. Begrotingswijziging Ekenstein
- Masterplan Ekenstein
- Voorlopig Ontwerp Ekenstein

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 13 mei 2025 ,

BESLUIT

1. € 3 miljoen beschikbaar te stellen en het project voor Fase 1 te dekken uit:
 - o € 1,5 miljoen vanuit de Subsidie 'Erfgoedpanden in een Gebiedsaanpak van de Provincie'
 - o € 0,9 miljoen NPG projecten; waaronder Natuurlijk Spelen, Ekenstein en Groene Leefomgeving
 - o € 0,3 miljoen uit de "Knelpunten Gevolgen Gaswinning".
 - o € 0,3 miljoen onderhoud en investeringen uit beleids- en beheerplan kapitaalgoederen
2. De bijhorende begrotingswijziging vast te stellen

Aldus besloten in de openbare vergadering van 25 juni 2025.

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser
Voorzitter

T.G.C. Kramer-Klein
Griffier